

การจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
EDUCATIONAL MANAGEMENT DURING COVID-19 OF SCHOOLS
UNDER KRABI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

¹แสงตะวัน จันแดง และ ²กรุณา แดงสุวรรณ

¹Sangtawan Jandang and ²Karuna Daengsuwan

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ประเทศไทย

Songkhla Rajabhat University, Thailand.

¹krusangtawan@gmail.com

Received: May 16, 2023; **Revised:** June 23, 2024; **Accepted:** August 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ และ (2) ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำนวน 134 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.857 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสอบถามปลายเปิดวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างเรื่องเล่า ผลการวิจัยพบว่า (1) การจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ

¹ นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, $SD = 0.41$) (2) ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีดังนี้ (2.1) ปัญหาด้านการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่ามีปัญหาทางด้านบุคลากร ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านสถานที่ แก้ปัญหาโดยการขอความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานสาธารณสุข (2.2) ปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่าครูจัดการเรียนรู้ไม่หลากหลายที่ตอบสนองตามสถานการณ์ ควรจัดทำสื่อ สร้างแนวทางการเรียนรู้ที่หลากหลายและเพิ่มช่องทางเข้าถึงการเรียนรู้ (2.3) ปัญหาด้านการจัดการดูแลนักเรียนด้วยโอกาสที่อยู่ในสถานศึกษา พบว่าการดำเนินการสนับสนุนนักเรียนด้วยโอกาส ยังไม่มีประสิทธิภาพ ควรมอบหมายให้มีครูผู้ดูแลนักเรียนโดยตรง และมีการประสานงานระหว่าง ครอบครัวยุและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (2.4) ปัญหาด้านการจัดสวัสดิภาพและการคุ้มครองนักเรียน พบว่านักเรียนและคนในครอบครัวที่ติดเชื้อโคโรนาไวรัสทางสังคม ควรให้ความรู้เกี่ยวกับช่องทางการติดต่อและพฤติกรรมเสี่ยงของโรคโควิด-19 เพื่อลดการติดต่อทางสังคมและการเลือกปฏิบัติ (2.5) ปัญหาด้านการดำเนินงานที่ตอบสนองนโยบายของต้นสังกัด พบว่า นักเรียนขาดความตระหนักในมาตรการการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล การจัดระเบียบบนรถโดยสาร ควรทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการในการจัดการรถรับ-ส่งนักเรียนอย่างเข้มงวด (2.6) ปัญหาด้านการบริหารการเงิน พบประเด็นด้านการวางแผนงบประมาณ ควรนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในเรื่องการสร้างภูมิคุ้มกัน สร้างการมีส่วนร่วมในระดับทรัพยากร

คำสำคัญ : การจัดการศึกษา, สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

The purposes of this research were to (1) investigate the educational management during Covid-19 of schools under Krabi Primary Educational Service Area Office and (2) study problems and solutions on the educational management during COVID-19 of schools under Krabi Primary Educational Service Area Office. The sample group consisted of 134 school administrators of schools under Krabi Primary Educational Service Area Office. They were selected by using stratified random sampling and simple random sampling by lottery method. Instruments used in this research were 5-level rating scale questionnaire with reliability value of

0.857. Statistics used in this research were frequency, percentage, mean, and standard deviation. Narrative method was used to analyzed open-ended form. The research found that (1) The educational management during COVID-19 of schools under Krabi Primary Educational Service Area Office, in overall, was at the highest level ($\bar{X}$ = 4.65, SD = 0.41). (2) The problems and solutions on the educational management during COVID-19 of schools under Krabi Primary Educational Service Area Office were; (2.1) Problem of operational aspect on safety in schools, it showed the problems including personnel, tools and equipment, budget, and place. The solution was asking for collaboration from the school, the Educational Service Area Office, and public health authorities. (2.2) teaching and learning problems revealed that the teachers lacked a variety of teaching method and appropriate instructional media. Differentiated instruction and various sources of accessing instructional media should be provided. (2.3) Problem of underprivileged children showed that the operation for underprivileged student supports was still ineffective. The teachers should be assigned directly to take care the students and coordinate with families and other related organizations. (2.4) Problems on student welfare and protection, it found that infected students and family members faced social stigma. Providing knowledge about contact channels and risky behaviors of COVID-19 disease to reduce social stigma and discrimination. (2.5) Problems on operation responding to the Educational Service Area Office 's policy found that the students lacked of awareness of physical distancing including bus organization. The students should make an agreement with the transfer providers about pick-up and drop-off strictly. (2.6) Problems on financial management showed inadequate budget planning. The Sufficiency Economy Philosophy should be used in building immunity and participation in resource mobilization.

Keywords: educational management, COVID-19

บทนำ

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เป็นสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนในมนุษย์ก่อให้เกิดอาการป่วยระบบทางเดินหายใจในคน และสามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ พบครั้งแรกโดยมีการระบาดในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วงปลายปี ค.ศ. 2019 หรือพ.ศ. 2562 หลังจากนั้นได้มีการระบาดไปทั่วโลก องค์การอนามัยโลกจึงตั้งชื่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ว่าโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2563: 1)

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มมาตั้งแต่เดือนธันวาคมปี 2562 ก่อให้เกิดความกังวลกับประชาชนชาวไทย ทั้งความกังวลจากการติดโรคและความกังวลจากผลกระทบด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ ร่างกาย จิตใจ สังคม (กรมสุขภาพจิต, 2563) ผลกระทบดังกล่าวส่งผลทำให้เกิดภาวะทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ตึงเครียด แรงงานถูกเลิกจ้าง เป็นต้น ทำให้ผู้ปกครองของนักเรียนประสบปัญหาในด้านรายได้ ส่งผลกระทบต่อนักเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สมชัย จิตสุชน, 2563)

ในด้านการจัดการศึกษา การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรง ทำให้สถานศึกษาเกือบทุกแห่งทั่วโลกต้องปิดการเรียนการสอน เพื่อลดการรวมตัวกันของนักเรียนที่โรงเรียน สำหรับประเทศไทยได้เริ่มมีการประกาศให้นักเรียนหยุดเรียนในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 โดยกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้เน้นย้ำว่า “โรงเรียนหยุดได้ แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) การจัดการเรียนการสอน ต้องดำเนินงานต่อมิให้หยุดชะงัก ครูผู้สอนจึงมีการปรับการเรียนการสอนจากการสอนในชั้นปกติ มาเป็นการสอนแบบผสมผสานและในหลายรูปแบบ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ใน 5 รูปแบบ ได้แก่ 1) การเรียนแบบปกติที่โรงเรียน (On Site) 2) การเรียนที่บ้านโดยการออกอากาศ (On Air) 3) การเรียนผ่านอินเทอร์เน็ต (On line) 4) การเรียนผ่านแอปพลิเคชัน (On Demand) และ 5) การจัดใบงานให้กับนักเรียนทำด้วยตัวเองที่บ้าน (On Hand) หากจัดในรูปแบบอื่น ๆ ที่กล่าวมาไม่ได้ ให้โรงเรียนจัดแบบ On Hand คือจัดใบงานให้กับนักเรียน เป็นลักษณะแบบเรียนสำเร็จรูป ให้นักเรียนรับไปเป็นชุดไปเรียนด้วยตัวเองที่บ้าน โดยมีครูออกไปเยี่ยมเป็นครั้งคราว หรือให้ผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นครูคอยช่วยเหลือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) การดำเนินการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เท่าเทียมทางการศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะรูปแบบการเรียนผ่านอินเทอร์เน็ต และการเรียนผ่านแอปพลิเคชัน นอกจากนี้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เคยได้รับขณะเรียนตามปกติในโรงเรียน จาก

ผลกระทบดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้วยมาตรการของรัฐ ป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าวข้างต้น แก่สถานการณ์ด้วยความรวดเร็ว (เทียน ทองแก้ว, 2563: 4)

การจัดการภาวะวิกฤต เป็นแนวคิดวิธีใหม่ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้และสามารถนำไปจัดการในเชิงปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยแนวทางการจัดการภาวะวิกฤตของ อภิสิทธิ์ ฉัตรทนานนท์ (2552: 8-18) ที่ระบุว่ามียุทธศาสตร์หลัก 3 ประการ คือ 1) การป้องกันการเกิดวิกฤต 2) การกำจัดวิกฤตให้เร็วที่สุด เพื่อจำกัดความเสียหาย และ 3) การสร้างความน่าเชื่อถือให้กลับมา ซึ่งการบริหารจัดการในภาวะวิกฤต (Crisis Management) นั้นจะมีองค์กรเพียงจำนวนน้อยเท่านั้น ที่มีการเตรียมแผนการในการรองรับปัญหาภาวะวิกฤตไว้ล่วงหน้า หรือบางสถานศึกษาอาจมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารภาวะวิกฤตขึ้น แต่โดยส่วนใหญ่ก็มักเป็นการดำเนินการตามข้อกำหนดขององค์กรที่กำหนดไว้ในแผนงาน มากกว่าที่จะเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะรับปัญหาอย่างจริงจัง สำหรับสถานศึกษาแล้ว เมื่อเกิดปัญหาภาวะวิกฤตขึ้นมา นอกจากจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบการจัดการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษาแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ภาพลักษณ์ขององค์กรอีกด้วย (Siomkos, 1999)

วิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งนี้ เป็นโอกาสสำคัญในการจัดการศึกษาตามชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ที่เป็นการปรับเปลี่ยนแนวคิดครั้งใหญ่ที่ต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของเด็ก โดยควรดำเนินการกระชับหลักสูตรปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 รวมถึงการยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนาเพื่อไม่ให้เด็กเสียโอกาสพัฒนาความรู้และทักษะ สิ่งที่สำคัญคือ การเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของครูและนักเรียน ในการรับมือกับ New Normal ของการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ของเราทุกคน รวมถึงการบริหารจัดการศึกษาที่ไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป (พัชรภรณ์ ดวงชื่น, 2563: 794)

ในระดับสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้สถานศึกษาต้องรับมืออย่างหนัก ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติ พร้อมทั้งจัดตั้งคณะทำงานดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทบทวนปรับปรุง ซ่อมปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินของสถานศึกษา ให้มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์การป้องกันโรคโควิด-19 เกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ การปฏิบัติตน การจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เกี่ยวข้อง และควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรการอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2563: 6)

การจัดการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ หลังจากได้รับนโยบายจากรัฐบาลได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมโรงเรียนในสังกัด เพื่อติดตามการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค

รวมทั้งได้ลงไปดูบรรยากาศการเรียนทางไกลของนักเรียนที่บ้าน พบว่าร้อยละ 80 โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนทางไกลโดยเรียนผ่านระบบ DLTV รวมทั้งการใช้สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ในส่วนของปัญหาที่พบคือ นักเรียนบางส่วนที่บ้านไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตและไม่มีอุปกรณ์ในการรับชม ไม่มีผู้ปกครองคอยแนะนำ เนื่องจากผู้ปกครองต้องทำงาน และผู้ปกครองบางคนขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียน ซึ่งทางโรงเรียนได้แก้ไขปัญหามาโดยให้นักเรียนไปร่วมเรียนกับเพื่อน ๆ ที่บ้านคนที่มียุติกรณ์ ครูสอดแทรกใบความรู้ประกอบการรับชม ครูเป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียนและผู้ปกครองในกลุ่มไลน์ พร้อมลงพื้นที่ช่วยเหลือนักเรียน (เป็นข่าวกระป๋อง, 2563)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเรื่องใหม่ที่ทำให้ท้าทายของการบริหารสถานศึกษาที่สถานศึกษาต้องปรับตัวในการบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการนำไปประยุกต์ใช้ในระยะเวลาหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนและแก้ปัญหาการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์วิกฤตอื่น ๆ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ได้แนวทางนิเทศในการกำกับติดตาม ช่วยเหลือสถานศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัดในการประเมินผลการดำเนินงานการจัดการกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
2. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 205 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 134 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครชีและมอร์แกน และสุ่มสถานศึกษาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามสัดส่วนอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา โดยเทียบบัญชีรายชื่อตามสัดส่วนอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา แล้วสุ่มผู้บริหารสถานศึกษาด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากรายชื่อสถานศึกษาแบบไม่ใส่คืน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย อำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามมาตราวัดของลิเคิร์ท (Likert's Scale)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

3.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ วิเคราะห์โดยการหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 ข้อมูลปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เพื่อสร้างเรื่องเล่า (Narrative Analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมและภาพรวมรายด้าน

การจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
ด้านการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา	4.76	0.29	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนรู้	4.71	0.36	มากที่สุด
ด้านการจัดการดูแลนักเรียนด้วยโอกาสที่อยู่ในสถานศึกษา	4.79	0.30	มากที่สุด
ด้านการจัดสวัสดิภาพและการคุ้มครองนักเรียน	4.80	0.32	มากที่สุด
ด้านการดำเนินงานที่ตอบสนองนโยบายของต้นสังกัด	4.82	0.29	มากที่สุด
ด้านการบริหารการเงิน	4.64	0.47	มากที่สุด
ภาพรวม	4.75	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมและภาพรวมรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินงานที่ตอบสนองนโยบายของต้นสังกัดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดสวัสดิภาพและการคุ้มครองนักเรียน ด้านการจัดการดูแลนักเรียนด้วยโอกาสที่อยู่ในสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการบริหารการเงิน ตามลำดับ

2. ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มี 6 ด้าน คือ 1) ด้านการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการดูแลนักเรียนด้วยโอกาสที่อยู่ในสถานศึกษา 4) ด้านการจัดสวัสดิภาพ

และการคุ้มครองนักเรียน 5) ด้านการดำเนินงานที่ตอบสนองนโยบายของต้นสังกัด และ 6) ด้านการบริหารการเงิน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. การจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินงานที่ตอบสนองนโยบายของต้นสังกัด ด้านการจัดสวัสดิภาพและการคุ้มครองนักเรียน ด้านการจัดการดูแลนักเรียนด้วยโอกาสที่อยู่ในสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการบริหารการเงิน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้สถานที่ต่าง ๆ ต้องมีมาตรการป้องกัน หรือควบคุมการแพร่ระบาดอย่างเข้มงวด สถานศึกษาถือเป็นอีกหนึ่งสถานที่สำคัญที่จะต้องวางระบบจัดการและป้องกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยมากที่สุด เนื่องจากเป็นแหล่งรวมตัวของคนหลากหลายกลุ่มโดยเฉพาะเด็ก ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีภูมิคุ้มกันโรคไม่ติดนัก และเป็นวัยที่มีการเล่นสนุกสนานอาจไม่ระมัดระวังในการป้องกันตนเองเท่าที่ควร นอกจากนี้กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการเรียน การรับประทานอาหาร ก็มักจะเป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกัน จึงมีโอกาสเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้ง่าย ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาตามด้านการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา ทั้ง 6 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถอภิปรายดังนี้

1.1 ด้านการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย และกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติมาตรการ Sandbox Safety Zone in School เปิดเรียนมั่นใจ ปลอดภัยไร้โควิด-19 ในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมปฏิบัติตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด สามารถเปิด

เรียนทำการเรียนการสอนที่โรงเรียน มุ่งให้นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียนได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข จึงทำให้สถานศึกษามีการจัดการด้านการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนทั้งในรูปแบบออนไลน์สำหรับนักเรียนที่มีความพร้อมและการเรียนผ่าน DLTV เรียนผ่านใบงานเอกสารต่าง ๆ ที่ครูที่ปรึกษามอบหมายให้ทำและการเข้ามาหาความรู้เพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ตที่โรงเรียน ในส่วนนักเรียนที่ไม่พร้อมเรียนออนไลน์ ซึ่งเกิดจากนโยบายของนายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ว่าสถานการณ์จะเลวร้ายรุนแรงเพียงใด การเรียนรู้ที่เข้าถึงได้และมีคุณภาพเป็นเป้าหมายสูงสุด ภายใต้แนวคิด “การเรียนรู้ นำการศึกษา” โรงเรียนอาจหยุดได้ แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้ จากสิ่งที่เกิดขึ้นนี้จำเป็นต้องทำทุกวิธีเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 ด้านการจัดการดูแลนักเรียนด้วยโอกาสที่อยู่ในสถานศึกษา เด็กด้วยโอกาสควรมีการจัดเตรียมอุปกรณ์เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความเท่าเทียมและเข้าถึงการเรียนในรูปแบบเดียวกัน รวมถึงตัดสินใจนโยบายต่าง ๆ บนพื้นฐานของการสำรวจความพร้อมและความต้องการของนักเรียน ครู และโรงเรียน ปฏิบัติทางการศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กมากยิ่งขึ้น ซึ่งสถานศึกษาทั้งรัฐและเอกชนภายใต้การกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ

1.4 ด้านการจัดสวัสดิภาพและการคุ้มครองนักเรียน สถานศึกษามีการจัดเตรียมแนวปฏิบัติด้านการจัดการความเครียด การตรวจสอบประวัติเสี่ยงของนักเรียน ครูและบุคลากรเพื่อติดตามดูแลและช่วยเหลือ และสามารถกักตัวให้ครบ 14 วัน ก่อนมาทำการเรียนการสอนตามปกติ รวมถึงการจัดเตรียมแนวปฏิบัติการสื่อสารเพื่อลดการรังเกียจและการตีตราทางสังคม ทำให้การจัดสวัสดิภาพและการคุ้มครองนักเรียน ครู และบุคลากรจึงอยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 ด้านการดำเนินงานที่ตอบสนองนโยบายของต้นสังกัด สถานศึกษาทุกแห่งมีการปฏิบัติตามนโยบายของต้นสังกัด ทำให้การดำเนินงานภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นไปด้วยความเร็จทุกนโยบาย ด้านการดำเนินงานที่ตอบสนองนโยบายของต้นสังกัดจึงอยู่ในระดับมากที่สุด

1.6 ด้านการบริหารการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีแผนงาน โครงการในการจัดสรรงบประมาณในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามความจำเป็นและเหมาะสมและมีการหาแหล่งทุนสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ จึงทำให้ด้านการบริหารการเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มี 6 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา ปัญหาในการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เกิดจากปัญหา 4 ประการ ดังนี้ 1) ด้านบุคลากรทั้งภายในและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอก 2) ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา 3) ด้านงบประมาณในการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา และ 4) ด้านอาคารสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับได้กล่าวถึงประเด็นปัญหาและข้อจำกัดในการเรียนการสอนออนไลน์ ช่วงสถานการณ์ โควิด-19 ความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่ทำให้โครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมือ อุปกรณ์ รวมถึงทักษะในการสอนและการเรียนรู้ ไม่สามารถเข้าถึงอย่างทั่วถึงในทุกโรงเรียน หรือนักเรียนทุกคน ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะขาดอุปกรณ์ทางการศึกษา

แนวทางการแก้ปัญหาในการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ให้แนวทางในการแก้ปัญหา โดยการจัดการบุคลากรภายในที่ยังขาดความเข้าใจในการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา และสถานศึกษามีพื้นที่จำกัดในการบริหารจัดการห้องเรียน ซึ่งสามารถแก้ปัญหาด้วยสถานศึกษาเอง โดยสถานศึกษาจัดประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้บุคลากรภายในทราบถึงการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา อีกทั้งประสานงานหน่วยงานสาธารณสุข ด้วยการประสานให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้าง ความรู้ความเข้าใจให้ผู้ปกครองและขอความร่วมมือคนในชุมชนปฏิบัติตามข้อตกลงในการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา และประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการจัดการหาเครื่องมืออุปกรณ์ ใช้ในการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา

2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เกิดจากปัญหา การจัดการเรียนการสอนยังไม่หลากหลาย ที่ตอบโจทย์ตามสภาพความพร้อมของนักเรียนที่แตกต่างกัน ปัญหา นักเรียนไม่สามารถเข้าถึงการจัดการเรียนการสอนที่ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งเป็นช่องทางเลือกที่จำเป็นในภาวะที่โควิดยังระบาดรุนแรง แต่ก็มีอุปสรรคและข้อจำกัดไม่น้อย ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่สามารถตอบโจทย์ตามสภาพความพร้อมของนักเรียนที่แตกต่างกันอีกทั้ง นักเรียนไม่สามารถเข้าถึงการจัดการเรียนการสอนที่บ้าน การเรียนออนไลน์นักเรียนจะต้องมีวินัยในตนเองสูง ซึ่งปัญหาที่ผู้ปกครองพบส่วนใหญ่เด็กจะขาดสมาธิในการเรียน เนื่องจากหลายสาเหตุ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยไม่เหมาะกับการเรียนออนไลน์ ความล่าช้าจากการที่ต้องเรียนผ่านอินเทอร์เน็ตนาน ๆ และเมื่อมีปัญหาระหว่างเรียนไม่สามารถปรึกษาได้ทันทีส่งผลต่อการเรียน รวมถึงข้อจำกัดในการเรียนออนไลน์ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงการ

จัดการเรียนการสอนที่บ้าน ประกอบกับขาดการประสานความเข้าใจกับผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน Online ซึ่งผู้ปกครองเผชิญปัญหาในการจัดสรรเวลาระหว่างการทำงานและการดูแลบุตรหลานระหว่างเรียนออนไลน์ ด้วยการเรียนออนไลน์นักเรียนจะต้องการเวลาจากผู้ปกครองมากกว่าปกติ

แนวทางการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ให้แนวทางในการแก้ปัญหา โดยให้สถานศึกษาจัดทำสื่อหาวิธีการที่หลากหลาย เพื่อช่วยเหลือผู้เรียน อีกทั้งให้นักเรียนหาความรู้ตามช่องทางต่าง ๆ พร้อมให้แบบฝึกหัดเพิ่มเติม โดยนำไปแจกให้กับนักเรียนที่บ้าน และให้ครูตามนักเรียนโดยขอความร่วมมือกับผู้ปกครองให้ช่วยสอนเสริมเพิ่มเติม และสำหรับพ่อแม่ในการจัดการเรียนรู้ดูแลเด็กที่เรียนออนไลน์ โดยสถานศึกษาให้คำแนะนำผู้ปกครอง จัดตารางกิจกรรมในแต่ละวันร่วมกับลูก รวมทั้งการประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่หลากหลาย จะทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้

2.3 ด้านการจัดการดูแลนักเรียนด้วยโอกาสที่อยู่ในสถานศึกษา ปัญหาในการจัดการดูแลนักเรียนด้วยโอกาสที่อยู่ในสถานศึกษา จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เกิดจากปัญหาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปัญหาครูมีข้อจำกัดในการจัดการเรียนการสอนที่ใช้เฉพาะวิธี ปัญหาข้อจำกัดในการเดินทางมาเรียน Onsite และปัญหาด้านสุขภาพ ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาคือ ความไม่เท่าเทียมกันของ คุณภาพและมาตรฐานของการจัดการศึกษาที่นักเรียนนักศึกษาได้รับช่วงสถานการณ์ไวรัสโควิด 19 อันมีสาเหตุมาจากสภาพเศรษฐกิจ ปัจจัยภูมิหลังทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียน รวมถึงคุณภาพ และมาตรฐานที่แตกต่างกันของสถานศึกษาต่าง ๆ และระดับการศึกษาของผู้เรียนแต่ละช่วงชั้น ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมจึงเป็นผลกระทบโดยตรงต่อผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย และไม่มีโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ดังนั้นจึงเห็นได้เชิงประจักษ์ว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจส่งผลต่อการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์เป็นอย่างยิ่งเนื่องจากแต่ละครอบครัวมีรายได้ลดลงเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 2019 จึงทำให้เกิดปรากฏการณ์การเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของสังคมไทยได้อย่างชัดเจน

แนวทางในการจัดการดูแลนักเรียนด้วยโอกาสที่อยู่ในสถานศึกษา จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยสถานศึกษาสำรวจและรายผลต่อหน่วยงานต้นสังกัด และส่งข้อมูลให้กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ดำเนินการแก้ปัญหา และสถานศึกษามอบทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนด้วยโอกาสในเบื้องต้น อีกทั้งการมอบเงินอาหารกลางวัน โดยโอนผ่านบัญชีเงินฝากผู้ปกครอง ให้นักเรียนได้รับอาหาร

ประกอบกับสถานศึกษาให้ครูใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย เพื่อเอื้อให้ผู้เรียนที่ด้อยโอกาส อีกทั้งด้านการเดินทางมาเรียน Onsite ให้นักเรียนตรวจวัดอุณหภูมิก่อนออกจากบ้าน พร้อมทั้งสวมหน้ากากอนามัย ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ และการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างเคร่งครัด และสถานศึกษาแนะนำให้ผู้ปกครองติดตามข่าวสารจาก ศบค. อย่างใกล้ชิดและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดในการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ไม่เดินทางออกจากที่พักอาศัยหรือหากมีความจำเป็นให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันอย่างเคร่งครัด

2.4 ด้านการจัดสวัสดิภาพและการคุ้มครองนักเรียน ปัญหาในการจัดสวัสดิภาพและการคุ้มครองนักเรียน จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เกิดจากปัญหาด้านนักเรียน นักเรียนถูกตีตรา หรือถูกเลือกปฏิบัติ รวมถึงนักเรียนที่ติดเชื้อหรือมีคนที่ครอบครัวติดเชื้อ นักเรียนที่เจ็บป่วยด้วยอาการคล้ายกับการเป็นโรคโควิด-19 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ จะโดนเพื่อน ๆ ล้อ และรังเกียจ ไม่กล้าเล่นด้วย อีกทั้งนักเรียนที่เจ็บป่วยด้วยอาการคล้ายกับการเป็นโรคโควิด-19 รวมถึงนักเรียนที่สามารถเข้าถึงอุปกรณ์การเรียนออนไลน์ได้ต้องอยู่หน้าจอนานเกินไปมีผลกระทบต่อจิตใจ มีความเครียด ความวิตกกังวล ไปจนถึงสภาวะซึมเศร้าได้ ประกอบกับ ด้านครูและบุคลากรการที่เจ็บป่วยด้วยอาการคล้ายกับการเป็นโรคโควิด-19 ครูที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ จะมีการกักตัวไม่สามารถออกมาทำงานได้ ทำให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวล ไปจนถึงสภาวะซึมเศร้าได้เช่นกัน และครูเมื่อติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เป็นห่วงเรื่องการจัดการเรียนการสอนและงานที่โรงเรียน และเกิดความกังวลในเรื่องเวลาในการปฏิบัติงาน

แนวทางในการจัดการการจัดสวัสดิภาพและการคุ้มครองนักเรียน จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยสถานศึกษาให้ความรู้เกี่ยวกับโรคโควิด-19 ว่าสามารถติดต่อกันได้ทางใดบ้าง และพฤติกรรมใดไม่เสี่ยงต่อการติดต่อจะสามารถช่วยลดความกลัวลงได้และเมื่อความกลัวลดลงการตีตรา และการเลือกปฏิบัติก็ลดลงไปด้วยประกอบกับความเครียดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สถานศึกษามีแนวปฏิบัติการจัดการความเครียดของนักเรียน มีการตรวจสอบประวัติเสี่ยงและการกักตัวของนักเรียนและบุคลากร ก่อนเปิดภาคเรียนและก่อนเข้าสถานศึกษา และมีแนวปฏิบัติตามระเบียบสำหรับนักเรียนสงสัยติดเชื้อหรือยืนยันติดเชื้อโควิด 19 โดยไม่ถือเป็นวันลาหรือวันหยุดเรียน สถานศึกษาควรจัดการอบรมแนวปฏิบัติการจัดการความเครียดให้กับครูและมีการตรวจสอบประวัติเสี่ยงและการกักตัวของนักเรียนและบุคลากร ก่อนเปิดภาคเรียนและก่อนเข้าสถานศึกษาและสถานศึกษามีแนวปฏิบัติตามระเบียบสำหรับนักเรียนที่สงสัยติดเชื้อหรือยืนยันติดเชื้อโควิด-19 โดยไม่ถือเป็นวันลาหรือวันหยุดเรียนและสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน

2.5 ด้านการดำเนินงานที่ตอบสนองนโยบายของต้นสังกัด ปัญหาในการดำเนินงานที่ตอบสนองนโยบายของต้นสังกัด จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เกิดจากปัญหา ปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอและขาดความรู้ในการดำเนินนโยบายของต้นสังกัด ซึ่งสถานศึกษามีครูและบุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงบุคลากรบางคนไม่ผ่านการอบรมก่อนที่จะปฏิบัติงานทำให้ขาดประสิทธิภาพ เช่น บุคลากรขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี ประกอบกับปัญหาสถานศึกษามีงบประมาณไม่เพียงพอในการตอบสนองนโยบายของต้นสังกัด ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน อีกทั้งกระบวนการเบิกจ่ายมีความคล่องตัว มีขั้นตอนในการปฏิบัติมากเกินไป ที่สำคัญคือบางครั้งงบประมาณมีความยืดหยุ่นได้ และผู้ปฏิบัติต้องมีความรู้และความเข้าใจในกระบวนการงบประมาณด้วย และปัญหานักเรียนขาดความตระหนักในการจัดการการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล การจัดที่นั่งบนรถหรือมีสัญลักษณ์จุดตำแหน่งชัดเจนในการปฏิบัติตามการดำเนินงานที่ตอบสนองนโยบายของต้นสังกัด ทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มมากขึ้นในสถานศึกษา

แนวทางการแก้ปัญหาในการดำเนินงานที่ตอบสนองนโยบายของต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ให้แนวทางในการแก้ปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอและขาดความรู้ในการดำเนินนโยบายของต้นสังกัด โดยสถานศึกษาจัดอบรมออนไลน์บุคลากรหรือผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ก่อนการปฏิบัติงานและ ขอความอนุเคราะห์หน่วยงานท้องถิ่นมาช่วยปฏิบัติงานมีเพียงพอกับงานในหน้าที่ทุกฝ่าย เพื่อตอบสนองนโยบายต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษาควรการปฏิบัติตามแนวนโยบายภาครัฐ รวมถึงการใช้กลไกความร่วมมือของผู้ปกครอง และชุมชนในการดูแลนักเรียน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดภายใต้สถานการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้น คำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดของทุกคนที่เกี่ยวข้อง

2.6 ด้านการบริหารการเงิน ปัญหาในการบริหารการเงิน จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เกิดจากปัญหาการวางแผนงบประมาณ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องใช้งบประมาณในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการตั้งแผนการใช้งบประมาณ เพราะต้องผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาด้วย รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้เตรียมแผนการใช้งบประมาณ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคโควิด-19 ทำให้เกิดความล่าช้าในการบริหารจัดการ และการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบให้เป็นไปตามแผน และระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงบประมาณ ในการใช้จ่ายงบประมาณ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนต้องมีการปรับตัวครั้งใหญ่เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัดและถูกต้อง ทำให้เกิดความล่าช้าในการ

บริหารจัดการ ขาดประสิทธิภาพ อีกทั้งสถานศึกษาส่วนมากไม่ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด นักเรียนและผู้ปกครองต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเตรียมจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี และอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ และผู้ปกครองต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อสร้างความพร้อมในการเรียนให้กับบุตรหลานและมีค่าใช้จ่ายเพื่อป้องกันการติดต่อของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับบุตรหลานเพิ่มขึ้น

แนวทางในการบริหารการเงินผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ให้แนวทางในการแก้ปัญหา โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการจัดทำแผนการใช้เงินงบประมาณ โดยผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาด้วย และควรมีแผนการใช้งบประมาณโครงการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคโควิด-19 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัดและถูกต้องตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2563 และผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการนิเทศ กำกับติดตามอย่างใกล้ชิดและพร้อมให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่เจ้าหน้าที่การเงิน บัญชี พัสดุ และบุคลากรในสถานศึกษา อีกทั้งในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนทรัพยากรการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอเหมาะสมกับบริบท ความต้องการของสถานศึกษา ควรมีการคำนวณค่าใช้จ่ายเพื่อจะสามารถจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการแท้จริง

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

สถานศึกษาควรมีการเตรียมความพร้อมด้านสถานที่ ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ โดยสถานศึกษาควรขอความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อขอเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน เพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา และในส่วนด้านบุคลากรสถานศึกษาควรขอความร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุข ประสานงานขอความอนุเคราะห์เพื่อขอเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร มาช่วยเหลือสถานศึกษาในการให้คำแนะนำใช้เครื่องมือทางการแพทย์และช่วยเหลือบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดทำสื่อหรือเนื้อหาในรูปแบบคลิปวิดีโอบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ การส่งเสริมให้ครูจัดตั้งเครือข่ายสังคมออนไลน์ หากสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่สามารถเข้าถึง ให้มีการประชาสัมพันธ์โดยใช้การประกาศเสียงตามสาย และให้ครูจัดเดินรณรงค์ให้ความรู้ถึงบ้าน เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครองและนักเรียนรับทราบถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง การนำเสนอข่าวสารสถานการณ์เด่นในเครือข่ายสังคมออนไลน์ มาพร้อมกับ เทคนิคการถ่ายทอดผ่านสื่ออย่างเหมาะสม จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและกระตุ้นการเรียนรู้ โดยควรออกแบบการสอนที่น่าสนใจ เพื่อสร้างแรงจูงใจ

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2563). คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19. นนทบุรี: บริษัท คิว แอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2563). กรมสุขภาพจิต ลงนามร่วมมือ ม.มหิดล พัฒนาระบบออนไลน์ในการให้ความรู้และคำปรึกษาด้านสุขภาพจิตแก่ประชาชน ยุค 4.0 ผ่านระบบแชทบอต (Chatbot) และเทคโนโลยีเอไอ (AI) ที่สามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงทันที. สืบค้นจาก <https://www.dmh.go.th/covid19/news2/view.asp?id=22>
- เทียน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19. ครูสภาวิทยากร JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT, 1(2), 4-5.
- เป็นข่าวกระป๋อง. (2563). สฟป.กระบี่ ลงพื้นที่ ติดตาม ตรวจเยี่ยม การจัดการเรียนการสอนทางไกล ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ช่วงระยะการทดลองใช้ระบบ. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/PenKaoKraBi96.50/posts/730022044435597/>
- พัชราภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. วารสารศิลปการจัดการ, 4(3), 793.
- สมชัย จิตสุชน. (2563). เปิดเมืองอย่างไรให้เศรษฐกิจขยับและคุมการระบาดได้ . สืบค้นจาก <https://tdri.or.th/2020/04/covid-19-how-to-lift-a-lockdown/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). รมว.ศธ. คิกออฟเปิดห้องเรียนออนไลน์ “โรงเรียนหยุดได้ แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้”. สืบค้นจาก <http://www.innoobec.com/?p=174973>
- อภิสิทธิ์ ฉัตรทนานนท์. (2552). กลยุทธ์การบริหารภาวะวิกฤตสำหรับผู้บังคับบัญชา. วารสารบริหารธุรกิจ, 32(122), 2-18.
- Coombs, W. T. (2019). Sustainability: A new and complex “challenge” for crisis managers. *International Journal of Sustainable Strategic Management*. 2, 4-16.
- Siomkos, G.J. (1999). On achieving exoneration after a product safety industrial crisis, *Journal of Business and Industrial Marketing*. Vol. 14 No. 1, pp.17– 29.